

สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

บทนำ

ภาษีอากรจัดเป็นรายได้หลักของประเทศ เพราะเป็นการจัดหารายได้เพื่อนำมาใช้ในการบริหารประเทศ โดยการจัดเก็บภาษีอากร ได้มีการแบ่งการจัดเก็บการเสียภาษีอากรออกตามวิธีการประเมินภาษี จำแนกด้วยหลักการรับภาษีอากรทั้งทางตรงและทางอ้อม ฯลฯ ซึ่งไม่ว่าจะจำแนกด้วยวิธีไหน ประเภทของภาษีอากรที่สำคัญในประเทศไทย ก็ประกอบไปด้วย ประเภทหลัก ดังนี้ ตามฐานเงินได้ เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีหัก ณ ที่จ่าย ภาษีมูลค่าเพิ่ม และอากรแสตมป์ ทั้งนี้ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นแหล่งรายได้สำคัญแหล่งหนึ่งของประเทศ และข้อมูลเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อภาครัฐ ในหลายมุม เช่น เป็นสิ่งสะท้อนถึงรายได้ภาคครัวเรือน โดยเฉพาะฐานเงินเดือน และฐานเงินฝากที่ขยายตัวในแต่ละปี รวมทั้งเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความรู้ความเข้าใจในการยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอีกด้วย ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดานั้นมีฐานกว้างครอบคลุมประชาชนผู้มีเงินได้ทั่วประเทศเนื่องจากการจัดเก็บภาษีบุคคลธรรมดาซึ่งมีเงินได้ตามมาตรา 39 แห่งประมวลรัษฎากร เป็นการจัดเก็บภาษีในอัตราก้าวหน้า กรมสรรพากรมีนโยบายกำกับผู้ดูแลผู้เสียภาษีโดยวิธีใกล้ชิดและเป็นปัจจุบัน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่ดีในการเสียภาษีเพื่อเป็นประโยชน์ในการบริหารการจัดเก็บภาษี ถึงแม้ว่ากรมสรรพากรจะมีนโยบายประชาสัมพันธ์ณรงค์ให้ผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เช่น การจัดทำคู่มือ แนะนำความรู้ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และการยื่นแบบแสดงรายการให้กับผู้เสียภาษี การแนะนำการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอินเทอร์เน็ต และเว็บไซต์ของกรมสรรพากร การขอคำแนะนำ และติดต่อสอบถามเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากับเจ้าหน้าที่ของกรมสรรพากรผ่านทางโทรศัพท์ เป็นต้น แต่ยังมีประชาชนผู้เสียภาษีอากรในท้องถิ่นอีกจำนวนมากที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและการยื่นแบบแสดงรายการซึ่งอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขของกฎหมายภาษีอากรในแต่ละปี (สุพรรณิ พุทธรัตน์, 2559)

ดังนั้นเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติและสร้างความรู้สึที่ดีในการเสียภาษีนั้น ทุกภาค ส่วนที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นกรมสรรพากร ผู้ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีหรือสถาบันการศึกษาต่างๆ ที่มีหน้าที่ในการให้บริการวิชาการสู่สังคม จึงควรมีส่วนร่วมอย่างตั้งใจและจริงจัง ที่จะให้ความรู้และข้อมูลที่เพียงพอสำหรับการเสียภาษีที่ถูกต้อง ครบถ้วนและเป็นธรรม ในขณะที่เดียวกันประชาชนผู้มีเงินได้ซึ่งมีหน้าที่เสียภาษีทุกคนก็ควรจะต้องเปิดใจเรียนรู้เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีที่ถูกต้อง ผู้วิจัยหนึ่งในนิสิตในมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด ซึ่งเป็นหนึ่งในสถาบันอุดมศึกษาที่มีศักยภาพเพียงพอที่จะให้บริการวิชาการ ด้านวิชาการสู่สังคม จึงได้ดำเนินการสำรวจความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ของประชาชนในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เพียงพออันเป็นแนวทางสำหรับการให้บริการ ความรู้ด้านภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อันก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชนผู้มีเงินได้ นำมาซึ่งประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นในสังคมและประเทศชาติในลำดับต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
2. เพื่อวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา

ประชากรเป้าหมายในการศึกษา คือ ประชาชนผู้มีเงินได้ ที่จะต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน 61,436 คน (สำนักงานเขตสรรพากรพื้นที่, 2559) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ“ทาโรยามาเน่” (Taro Yamane, 1973:125) ได้ขนาดกลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 397 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา เงินได้ต่อเดือนและอาชีพ
- ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบ 2 ตัวเลือก (ถูก-ผิด) จำนวน 30 ข้อ สอบถามความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขต อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
- ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากประมวลรัษฎากร เอกสารตำราวารสารทางวิชาการ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ขั้นตอนที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือ
- ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินสร้างแบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอที่ปรึกษา
- ขั้นตอนที่ 4 ลงพื้นที่แจกแบบสอบถามให้กับประชาชนในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
- ขั้นตอนที่ 5 เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อเตรียมวิเคราะห์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการโดยนำข้อมูลที่ เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบ ความถูกต้อง สมบูรณ์ ผู้วิจัยวิเคราะห์ประมวลผลข้อมูลด้วยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

- 4.1 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขต อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
- 4.2 วิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชน ในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก โดยนำค่าคะแนนที่ผู้ตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องมาเทียบกับเกณฑ์การประเมินเป็นค่าร้อยละ

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตอำเภอแม่สอด และเพื่อวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตอำเภอแม่สอด ผู้วิจัยใช้วิธีการสำรวจเป็นแบบสอบถามเชิงสำรวจและแบบสอบถามในการทดสอบความรู้ความเข้าใจในด้านภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ประชากรเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้มีเงินได้ ที่จะต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน 61,436 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 397 คน กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ “ทาร์ยามานู” โดยใช้แบบสอบถามและแบบทดสอบ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.) จากข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 397 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 58.2 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 41.8 มีอายุระหว่าง 36-45 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.7 รองลงมาคืออายุระหว่าง 26-35 คิดเป็นร้อยละ 26.2 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.6 รองลงมาคือ ระดับมัธยมปลาย/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 21.2 อาชีพอิสระมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.1 รองลงมาพนักงานเอกชน คิดเป็นร้อยละ 25.2 รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 20,000 บาท มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 73.5 รองลงรายได้ต่อเดือน 20,001-40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.4

2.) แบบทดสอบ เป็นการวัดระดับความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จากการศึกษาพบว่าโดยเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างมีพบว่าระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อยู่ในระดับความพึงพอใจ ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 52.39 เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่ามีการตอบถูกเป็นส่วนมากคือผู้ที่มีเงินได้พึงประเมินจะต้องยื่นแบบ ภ.ง.ด. 90 หรือ ภ.ง.ด. 91 ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาทุกแห่ง (สรรพากรเขต/อำเภอ) เท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 70.5 รองมาคือผู้มีเงินได้ประกอบอาชีพแตกต่างกันกฎหมายจึงได้แบ่งเงินได้พึงประเมินออกเป็นกลุ่มๆ ตามความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 70.3 รองมาคือภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจัดเก็บจากบุคคลธรรมดา ห้าง-หุ้นส่วนสามัญ หรือคณะบุคคล ที่ไม่ใช่นิติบุคคล ผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษี และกองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง คิดเป็นร้อยละ 66 รองมาคือผู้มีเงินได้ต้องระบุเลขประจำตัวประชาชนของบิดา มารดาที่ผู้มีเงินได้ใช้สิทธิหักลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดู ในแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คิดเป็นร้อยละ 65.2 รองมาคือฐานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเรียกว่า เงินได้สุทธิ คิดเป็นร้อยละ 64.7 และมีผู้ตอบถูกน้อยที่สุดคือผู้มีเงินได้ที่ไม่มีคู่สมรส และมีเงินได้จากการค้าขายทั่วไป ที่ไม่ได้เกิดจากการจ้างแรงงาน ที่ได้รับในระหว่างปีภาษีนั้น (ตั้งแต่ 1 มกราคม - 31 ธันวาคม) เกิน 30,000 บาท มีหน้าที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คิดเป็นร้อยละ 41.3รองมาคือโดยทั่วไปผู้จ่ายเงินได้จะหักภาษีของผู้มีเงินได้ไว้เป็นเงินสำหรับภาษีโดยประมาณเพื่อนำส่งกรมสรรพากรเงินที่หักไว้เรียกว่า เงินได้พึงประเมิน คิดเป็นร้อยละ 40.8 รองมาคือกรณีไม่ชำระภาษีตามระยะเวลาที่กำหนดหรือชำระภาษีไม่ถูกต้องจะต้องเสียเงินเพิ่มร้อยละ 2.5 ต่อเดือนของเงินภาษีที่ต้องชำระ คิดเป็นร้อยละ 40.8 หากผู้มีเงินได้คำนวณภาษีแล้วมีเงินภาษีที่ต้องชำระน้อยกว่าภาษีหัก ณ ที่จ่ายผู้มีเงินได้สามารถแจ้งความประสงค์ขอคืนเงินภาษีที่ชำระไว้เกินได้ คิดเป็นร้อยละ 40.8 และบุคคลธรรมดาที่มีเงินได้พึงประเมินประเภทการจ้างแรงงานหรือเงินเดือนเพียงประเภทเดียวจะต้องยื่นแบบ ภ.ง.ด. 91 ภายใน เดือน มกราคม - กุมภาพันธ์ของปี คิดเป็นร้อยละ 35.5



อาจารย์กนกนัชฐ์ จุรัตน์
อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาการบัญชี